

železničný

december 2009

semafor

ŽSR mesačník zamestnancov Železníc Slovenskej republiky

ročník XIX.

*Veľa krásnych dní plných šťastia, lásky
a spokojnosti nielen počas vianočných sviatkov,
ale aj po celý nový rok praje*

Redakcia

Príjemné sviatky

Kupovanie darčiek a ich rozdávanie je pre mňa radosťou. Mojej rodine a blízkym nakupujem darčeky celý rok a na Vianoce tiež nešetrím. Milujem vôňu ihličia, vanilky, medu a vôbec mi neprekáza, ak sa do toho zamoce aj aviváž či kyslá kapusta. Som rada, ak stihnem poumývať aj okná a napečiem obľúbené koláčiky. Pretože pre mňa aj uprataný byt k sviatkom patrí. Rovnako, ako reklamy, i keď ak počúvam už od novembra ...Vianoce už prišli... takmer vždy mi napadne, prečo sa tvorcovia reklamy nepozrú do kalendára... :)

V tomto čísle sme vám chceli priblížiť, ako Vianoce prežívajú niektorí naši kolegovia, čo chystajú na sviatky finalisti súťaže Tvár ZSR. Niekoľko receptov sme aj zverejnili, rovnako ako odpovede našich manažérov o najkrajšom darčeku. V tomto poslednom tohtoročnom čísle sme venovali najväčší priestor ľuďom, príbehom, ale i udalostiam, ktoré sa udiali za ostatné dni. Veď aj sviatky by mali byť predovšetkým o ľuďoch, vzťahoch a o rodinnom štastí.

Všimli ste si, ako pristane Marekovi Vašutovi železničarska uniforma? Síce o nič menej ako Martinovi Kovalovi, ktorý ju oblieka už sedemnásť rok. Spokojne by sme toto číslo mohli nazvať aj železničari hercami a herci železničarmi. Veď naši kolegovia zo Súdnej siene sa vyrovnávajú mnohým profesionálom v tejto brandži.

Pri operátorkách, ktoré poskytujú služby aj počas sviatkov, sme sa v redakcii rozprávali a húkali, asi koľko železničiarov bude sviatkovať v práci. Pokúsime sa to zistiť a v ďalšom čísle priniesť informácie o tom, koľko kolegov bolo na pracovisku 24. decembra. Všetkým prajeme, aby mali bezproblémové služby, aby si chvíle s rodinou užili aj napriek tomu, že budú prerušené zmenami.

Verím, že sa vám decembrové číslo bude páčiť. My v redakcii sme sa snažili pripraviť ho tak, aby pre mnohých bolo príjemným čítaním počas vianočných sviatkov práve v službe.

Príjemné sviatky.

Dana Schwartzová

Aký najkrajší darček ste darovali alebo dostali?

To, že Vianoce sú spojené s darčekom azda nikomu nemusíme pripomínať. Aký najkrajší alebo najoriginálnejší vianočný darček ste dostali alebo darovali? Opýtali sme sa našich manažérov.

Ing. Jozef ANTOŠ,
námestník generálneho riaditeľa pre prevádzku:

Vianoce sú takmer vždy mimoriadnou udalosťou a spomienky sa spájajú zvyčajne s príjemnými a nezabudnuteľnými chvíľami v kruhu najbližších. Ale najviac si pamätám Vianoce spred štyridsaťdva rokov. Len málo ľudí si povedalo „áno“ počas vianočných sviatkov. My s manželkou sme si na žilinskej radnici povedali áno na Druhý sviatok vianočný, teda 26. 12. 1970. Len neviem, kto komu urobil väčšiu radosť, ale určite to neľutujeme. Aj Vianoce predchádzajúcich rokov mali pre mňa obrovské čaro. Deň pred Vianocami, 23.12., sa mi narodil vnuk a deň pred Silvestrom, 30. 12., vnučka. Čo krajšie som mohol dostať? Aj keď rád darčeky aj rozdávam, tieto boli pre mňa tie najkrajšie, ktoré som dostal.

Ing. Marián IZAKOVIČ,
poverený riaditeľ RR ÚŽI Zvolen

Vianoce majú patriť rodine a najbližším. Nie všetky boli vždy rovnako veselé, pretože život prináša každému z nás aj ťažšie chvíle. Najradšej však spomínam na Vianoce v roku 1996, ktoré sme spolu s manželkou prvý raz trávil vtedy dvojmesačným synčekom. Napriek tomu, že veľa tradičných zvykov sme museli prispôbiť novej situácii, nezabudnem nikdy na ten úžasný pocit lásky a spolupatričnosti, vďaka ktorému dostalo naše rodinné spolužitie nový rozmer. Darčeky, samozrejme, patria k vianočnému času, ale nepovažujem za dôležité, aby boli honosné alebo výnimočné. Najdôležitejšie je, aby sme nimi dokázali potešiť človeka, na ktorom nám záleží. Je krásne prežívať v rodine nefalšovanú a nákazlivú detskú radosť, ktorú každoročne dokážeme vyvolať splnením niektorej malej detskej túžby.

Ing. Ľubomír TKÁČ,
riaditeľ RR ÚŽI Žilina

Aj napriek tomu, že sú vianočné sviatky pravidelné a konajú sa každoročne, majú svoje neopakovateľné čaro. A takmer každé sú svojím spôsobom nezabudnuteľné. Aj keď sú spojené s darovaním či dostávaním hmotných darčiek, úplne najdôležitejšie pre mňa je, aby sme sa stretli s rodinou. Najkrajším darčekom je pre mňa vždy dobrá nálada a pohoda v kruhu všetkých členov rodiny. A keďže je to pre mňa najdôležitejšie, aj ja sa snažím okolo seba šíriť dobrú náladu.

K vianočnej pohode to neodmysliteľne patrí.

Prajem vám počas sviatkov veľa pohody a dobrej nálady.

Ing. Ján JURIGA,
riaditeľ OR Košice

Vianoce sú pre mňa najkrajšie sviatky roka. Celková predvianočná atmosféra, nákup darčiek, vianočného stromčeka a ostatné záležitosti okolo sviatkov ma fascinujú. Teším sa, že sa opäť všetci stretne pri vianočnom stole vo sviatočnej atmosfére. V mladších rokoch som veľmi rád ozdobil vianočný stromček. Bola to živá jedlička alebo borovica. V súčasnej dobe stromček zdobia predovšetkým mladší členovia rodiny. V našej rodine sme mali vždy práce podeleť tak, aby okolo 17-tej mohla začať večera. Po večeri nastala tá najočakávanejšia chvíľa - rozbaľovanie darčiek. Darčeky som dostával aj daroval, v detstve to boli najmä hračky, neskôr športové potreby a nejaké oblečenie. Práve tento rok sa najviac teším, lebo prvýkrát počas vianočných sviatkov bude s nami večerať 11-mesačný vnúčik. Chcem vidieť, ako sa bude radowať z darčeka, ktorý mám pre neho pripravený. Veľmi ťažko mi je odpovedať na otázku, ktoré Vianoce boli pre mňa nezabudnuteľné, pretože ja mám tieto sviatky naozaj rád a darčeky dávam predovšetkým podľa želania najbližších.

Aj čitateľom Ž semafor-u želim šťastné a veselé vianočné sviatky.

PhDr. Pavol DÍTE,
riaditeľ ÚIVP

Keď gynekológ stanovil manželke termín narodenia mojej dcéry presne na Štedrý deň, myslel som si, že to bude určite môj najkrajší vianočný darček, aký som si len mohol priať. Keď sa na Štedrý večer darček nekonal a manželka sa cítila dobre, vybrali sme sa pred Silvestrom s celou rodinou na chatu do Tatranskej Štrby. Chata bola na kopci oproti železničnej stanici Štrba. Všade bolo snehu vyše metra a my sme, pre prípad pôrodných bolestí, každý deň navčičovali evakuáciu z kopca po zadku až k stanici, kde sme mali zaparkované auto - na odvoz do pôrodnice. Keďže darček sa nekonal ani na Silvestra, ani na Nový rok, vrátili sme sa do Bratislavy. Aké bolo však naše prevzatie, keď sme sa plánované vianočné darčeky dočkali až vo februári. Lekár krútil hlavou a len skonštatoval, že sa výpočte musela niekde pritrafiť chybička. Ale aj tak to doteraz považujem za môj najkrajší vianočný darček, ktorý som dostal vo februári.

Usmialo sa na vás šťastie?

Ďalší, už 5. ročník súťaže Tvár ŽSR máme za sebou. Zhodou okolností, tak ako v minulom roku, aj tentoraz sa do súťaže prihlásilo 45 železničiarov, z ktorých ste si vy, čitatelia nášho časopisu, určili víťazov v mužskej aj ženskej kategórii.

Milo nás prekvapil záujem o súťaž, veď z každého kúta Slovenska, a dokonca aj z Poľska, dochádzali nielen hlasy jednotlivcov, ale aj celých kolektívov. Nečudo, že pri vyhodnotení sme museli sčítať vyše 5000 hlasov. V októbrovom čísle ste sa už dozvedeli, že víťazmi čitateľskej súťaže Tvár ŽSR sa stali Monika Kandríková, inšpektorka ÚIVP Košice, a Ing. Róbert Kubičár, inžinier železničnej dopravy z AO Spišská Nová Ves. Napriek skončeniu súťaže sme vám stále čosi dlhovali. Sú to mená troch hlasujúcich, ktorých víťazi vyžrebovali za prítomnosti nášho redakčného fotografa Vladka Salzera (v strede). Šťastie sa usmialo na Ivetu Mertošovú (ŽST Gelnica), Michala Feketeho (ŽST Kuzmice) a Júliu Obertovú (SIP Strečno).

Gratulujeme!
Víťazom posielame malé darčeky.

redakcia

POĎAKOVANIE

Technická ústredňa infraštruktúry Prešov ďakuje všetkým svojim zamestnancom za vykonanú prácu v období od jej vzniku v roku 2004 až po ukončenie v roku 2009. Rozsahom technických činností pre ŽSR, diagnostických metód a revízných činností na zariadeniach ŽSR vykonali zamestnanci TÚI, s miestom pôsobnosti od Bratislavy až po Čiernu nad Tisou, kus kvalitnej práce.

Prajeme Vám pokojné prežitie vianočných sviatkov, zregenerovanie tela i ducha a veľa úspechov vo Vašej ďalšej práci.

Vedenie TÚI

NOVÝ CESTOVNÝ PORIADOK Slovenská strela nahradila Pendolino

Od polnoci 13. decembra začal na železnici platiť nový cestovný poriadok, ktorý vydali Železnice SR. Cestovný poriadok je platný pre obdobie od 13. 12. 2009 do 11. 12. 2010. Jeho obsahom je rozpis vlakov vnútroštátnej a medzinárodnej dopravy. Dôvodom, pre ktorý ŽSR vydávajú cestovný poriadok, je skutočnosť, že ŽSR ako manažér infraštruktúry koordinujú pohyb na železničnej dopravnej ceste. Cestovný poriadok odzrkadľuje požiadavky Železničnej spoločnosti Slovensko, a.s., ako dopravcu zabezpečujúceho osobnú vlakovú dopravu.

Počet vlakov a cena za vlakovú dopravu sa nezmenili. V odchodoch a príchodoch vlakov sú však časové zmeny. Rýchliky a vlaky InterCity skrátili svoju cestu o 10 až 15 minút. Výhodou je lepšia prípojnosť vlakov. V Bratislave sú prípoje vlakov z Košíc a Žiliny na vlaky do Břeclavi a Prahy, vlaky z Budapešti do Bratislavy majú prípoje v Bratislave do Žiliny a Košíc. Vo vnútroštátnej doprave sa skvalitnila doprava medzi Košicami a Humenným. Po dohode s ČD z Prahy do Bratislavy jazdí Slovenská strela, ktorá nahradila Pendolino. Je ekonomicky výhodnejšia a cestovná na tejto trase bude nižšia. Medzi Slovenskom a Rakúskom jazdí denne v priemere 37 párov vlakov. Všetky osobné vlaky do Maďarska cez hraničný prechod Lenartovce-Bánréve a Čaňa-Hidasnémeti boli pre minimálnu vyťaženosť zrušené.

Viac informácií o vlakových spojoch môžete zistiť na www.zsr.sk alebo na www.slovakrail.sk.

[sch]

Najprv si pripravíme „sladkú vodu“, a to tak, že 1 kg kryštálového cukru a 1/2 l vody necháme zovrieť vo väčšom hrnci, pridáme 1 čajovú lyžičku sódy bikarbóny a varíme 5 minút. Potom necháme vychladnúť a aspoň 2 hodiny stáť.

Do veľkej misky vysypeme 2 kg hladkej špeciálnej múky, šatajku, prášok do perníka, 3 dl medu, 8 dkg slivkového lekváru, 4 celé vajcia, citrónovú kôru, 2 balíčky perníkového korenia. Všetko spolu zmiešame aj s vychladnutou cukrovou vodoú. Vznikne polotuhá masa, ktorú necháme stáť na chladnom mieste do druhého dňa. Na druhý deň vykrajujeme perníčky, ktoré pečieme (najlepšie na papier) pri 150 – 200 stupňoch. Ukladáme na plech ďalej od seba. Pečú sa

veľmi rýchlo. Môžeme ich plniť lekvárom alebo plnkou

Poleva

30 perníkov zalejeme 5 dl vriacej vody (radšej menej), pridáme lekvár, orechy, rum (ľubovoľne). Všetko spolu zmiešame, ak je plnka riedka, môžeme pridať piškóty. Naplnené medovníčky máčame v čokoláde napichnuté na špáradlo a ukladáme ich na alobal alebo mastný papier.

Aj keď to vyzerá, že je s tým veľa roboty, nie je to tak a výsledok stojí za to. A najmä je ich veľa (po pozliepaní je ich okolo 100).

Zlatica Gážiová
finalistka súťaže Tvár ŽSR 2009

Pardubické
perníčky
recept

Chutia výborne! Pekné sviatky!

V Kysaku ožilo ďalšie elektronické stavadlo

Železničiar, ale aj cestujúca verejnosť v Kysaku dostali predčasný, no mimoriadne významný vianočný darček. Rok a 5 mesiacov sa ich kroky krížovali so zamestnancami dodávateľských firiem, ktoré sa podieľali na výstavbe nového elektronického stavadla. Jeho preberacie konanie bolo ukončené 2. decembra.

Projekty nového elektronického staničného zabezpečovacieho zariadenia typu SIMIS W od firmy SIEMENS začali od 29. júla 2008 naberať reálne kontúry. Upravovali sa priestory budov, nová tvárnicová káblová trasa už vyhovuje plánovanej modernizácii koľajiska. Keďže sa pri výstavbe koridorových tratí uvažuje o zmene trakčnej sústavy, káble už spĺňajú parametre pre striedavú trakciu. – **Košické zhlavie je situované v skalnom záreze. Koľajový zvršok je tiež položený na skale, preto sa na hĺbenie výkopov pre káble použili zbijačky**, – spomína na prvé úskalia stavby Ing. Ladislav Karoli, vedúci referent zo Strediska prípravy a realizácie Košice, GR O220. Košické zhlavie komplikovalo aj polohy nových návěstidiel. Medzi koľajami v oblúku sú malé vzájomné osové vzdialenosti, preto boli dve návěstidlá umiestnené po ľavej strane koľají, ináč by zasahovali do priechodného prierezu. Stavba sa však netýkala len stanice Kysak. – **Výhybnia Ličartovce bola predtým vybavená elektromechanickým zabezpečovacím zariadením s miestne prestavo-**

vanými výhybkami, teraz je už diaľkovo ovládaná z Kysaku. Boli tam aj mechanické závory, tie nahradilo nové priestestné zariadenie. Druhé bolo vybudované pri novej zastávke v Obišovciach. Traťový úsek medzi Ličartovcami a Drienovskou Novou Vsou bol vybavený automatickým hradlom AH 2000 S, – opisuje technický progres Ing. Pavel Jakubišín, prednosta sekcie OZT, OR Košice. Súčasne sa pracovalo aj na ostatných zariadeniach. Pre napájanie nového stavadla sa zrekonštruovala trafostanica aj rozvod 6 kV, nové sú elektrické ohrevy výhybiek. Na komunikáciu pri riadení dopravy výpravcovia používajú nové dispozičné telefónne zapojovače so záznamom hovorov. Zmodernizovala sa rádiová sieť, stanica je vybavená novým rozhlasovým zariadením. Ochranu priestorov zabezpečuje elektrická požiarňa signalizácia a poplachový systém narušenia objektov. Veľké očakávanie vládlo pri postupnom oživovaní elektronického stavadla počas 22-dňovej výluky, ktoré vyvrcholilo 23. novembra uvedením celého zariadenia do činnosti.

Počas 22-dňovej výluky boli výpravcovia vystavení enormnej psychickej a fyzickej záťaži. Zoznamovali sa s novým systémom a zabezpečovali vlakové cesty podľa dopravných opatrení, vlaky jazdili na privolávacie návesti.

– **Problematické bolo naviazanie nového systému na existujúci univerzálny autoblok smerom na Malú Lodinu a Kostoľany nad Hornádom. Projekt bol síce spracovaný, no nikde nebol overený. Museli sa urobiť úpravy relových zariadení v susedných staniach a vďaka veľkej pomoci správcov a údržbárov zabezpečovacej techniky to aj funguje**, – vyzdvihol spoluprácu so zložkami OZT Ing. Ladislav Karoli. Nástupca 50-ročnej staničnej relovky má vplyv aj na úsporu pracovnej sily. – **Zrušené boli tri turnusové pracoviská v Obišovciach a Ličartovciach. Nové uplatnenie v obvode OR Košice, čo najbližšie k miestu bydliska, našlo päť nadbytočných hradlárov, päť dozorcov výmen a osem výpravcov**, – hovorí o personálnych zmenách Ing. Peter Tabačko, prednosta Kysaku. Ak elektronické stavadlo získa po kolaudačnom konaní kladné rozhodnutie z Úradu pre reguláciu železničnej dopravy, nič už nebude brániť tomu, aby bolo spustená jeho trvalá prevádzka.

(balky)
Foto: autor

Staré návěstidlá dosluhovali, nové sa postupne rozsvetcovali počas postupnej aktivácie elektronického stavadla. K jeho vnútornej časti bolo prostredníctvom metalických káblových vedení pripojených 96 snímačov osí, 78 návěstidiel, k výhybkám a výkoľajkám bolo zapojených 52 elektromotorických prestavnikov.

Veľká vďaka patrí správcovi a údržbárovi zabezpečovacej techniky. Pomáhali pri zapájaní elektromotorických prestavnikov výhybiek, no najmä pri naviazaní elektronického stavadla na existujúci autoblok.

Cestujúcich v Kysaku potešia svetelné tabule informačného systému HAVIS, ale aj diaľkovo ovládané rozhlasové v Obišovciach a Ličartovciach.

Svätá Katarína pre železničiarov i cestujúcich

Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatosti vyhlásila v októbri Svätú Katarínu Alexandrijskú za patrónku slovenských železničiarov.

Autorom myšlienky inštalovať v budove stanice v Kysaku sochu patrónky slovenských železničiarov je Ing. Ján Rybka, zamestnanec OR Košice a obyvateľ Kysaku.

Na pontifikačnej svätej omši v Bratislavskom múzeu dopravy bola požehnaná aj jej drevená socha od rezbára Štefana Malíka z Dukoviec, aby mohla byť inštalovaná v budove železničnej stanice Kysak. Jej slávnostné umiestnenie do výklenku v stene budovy sa udialo 21. novembra, po slávnostnej omši v miestnom kostole sv. Kataríny Alexandrijskej.

Nielen železničiarom, ale aj cestujúcej verejnosti bude svojou prítomnosťou pripomínať hodnoty, ktoré ju charakterizovali – pevnosť vo viere a rozhodnosť v živote.

(balky)

foto: autor

Slávnostného aktu umiestnenia drevenej sochy svätej Kataríny sa ujal Ing. Peter Tabačko, prednosta stanice Kysak.

S Mikulášom i čertom vo vlaku

Radosť a výborná nálada cestujúcich vládli v prvý decembrový víkend v mimoriadnych mikulášskych vlakoch, ktoré pripravili kluby historických vozidiel z Popradu a Hanisky pri Košiciach.

V historickej súprave ľahanej Papagájom (parný rušeň 477.013) z Popradu do Kežmarku, ale aj motoráčikom M131.1125, alias „Magdou“, z Košíc do Prešova sa okrem veľkých aj malých nadšencov železnice viezli i ďalší pasažieri. A nie hocijakí. Mikuláš s čertom sa postavili pri každej ratolesti, aby ju odmenili sladkosťami za celoročné dobro. Pri pohľade na čerta sa síce občas v malých očiach zjavil aj strach a pár slzičiek, no

tie vzápätí striedali šťastné detské úsmevy. Naprázdno neobišli ani zamestnanci dopravných kancelárií. V Prešove, Kysaku a v Košiciach im táto dokonalá dvojica doplnená o anjela určite spríjemnila bežnú víkendovú službu a navyše ich ešte obdarila za zodpovednú a svedomitú prácu. Ak železničiar i vo svojej činnosti nepoľavia, určite ich Mikuláš navštívi aj o rok.

(balky), foto: autor

Na popradskej stanici si viacerí rodičia fotili Mikuláša s čertom aj so svojimi ratoľstami.

Albatros povozil aj Mikuláša

S určitosťou už ťažko zistíme, kto dal pred desaťkami rokov novému rušňu s označením 498.104 prezývku Albatros. Každopádne musel mať aspoň základné znalosti zo živočíšnej ríše, pretože prirovnanie k veľkému morskému vtákovi je skutočne výstižné. Teraz môžeme Albatros, alias rušeň 498.104, prirovnať k ďalšiemu mytologickému vtákovi – Fénixovi, ktorý vstal z popola.

Svoje znovuzrodenie „zažil“ v Rušňovom depe Vrútky. Tam bol rozobratý do posledného kúska a znovu zložený z vyčistených, nových a opravených častí, aby bol pýchou jeho „reštaurátorov“ a zasa mohol niekoľko rokov robiť radosť malým i veľkým. Cestou do jeho materského depa v Bratislave, ale aj na skúšobnej jazde do Nových Zámok sa preverili jeho jazdné schopnosti. Bolo vidieť, že jeho parametre sú po „preliečení“ v poriadku, a tak sa posledný novembrový deň vybral na ukážkovú Slávnostnú jazdu po bratislavských spojkách pre tých, ktorí sa pričínili o jeho zdarné sfunkčnenie. Potom sa ešte celý týždeň predvádzal na 6. nástupišti bratislavskej hlavnej stanice a vyvrcholilo to Mikulášskou jazdou 6. 12. z Bratislavy cez Kúty, Trnavu znovu do Bratislavy. Pre kolos, akým Albatros je, nebol problém utiahnuť ani 15 plných vozňov detí a Mikuláša s darčekom. Okrem toho sa počas jazdy pokrstila nová knižka Farebné obrázky od spisovateľky Márie Mikovej, šéfredaktorky Slovenky, ktorá ako študentka praxovala aj v našom Železničiar, predchodcovi Ž semaforu. Veľa šťastných kilometrov Albatros!

Jozef LEHOCKÝ

Foto: Ing. Jozef Pollák

Musím byť rýchlejší...

SKVELÝ DEŇ alebo Ako sa Marek Vašut výpravcom stal...

Hodiny ukazujú krátko pred desiatou, je piatok, 20. novembra. Na železničnej stanici Bratislava-Rača zastalo niekoľko áut štábu televízie Markíza. Všetci prišli s jediným cieľom pripraviť skvelý deň pre výpravkyňu v zácviku Ingrid Kovačičovú. Tajomstvom do poslednej chvíle ostáva, kto pôvabnú pani Ingrid vystrieda v tento deň v práci, aby sa mohla vydať do rúk štylistom, vizážistom, ktorí pre ňu pripravujú deň, ktorý bude patriť len a len jej.

Výpravkyňa v zácviku Ingrid Kovačičová pozorne počúva počas dennej zmeny prednostu. Netuší, čo ju dnes ešte čaká...

Napätie vyvrcholí, keď do dopravnej kancelárie vstúpi módna návrhárka Zuzana Kanisová s vysokým mužom, obaleným v čiernom. Šiltovkou a okuliarmi

Príchod tajomného zástupcu za výpravkyňu.

mi sa snaží zahmlieť svoju identitu, avšak črty napriek maskovaniu odhalia nečakané prekvapenie. Je to on - idol žien Marek Vašut. Vstúpi trochu nesvoje, netuši, aký mimoriadne náročný, ale určite nezabudnuteľný premiérový deň výpravcu ho čaká. S pani Ingrid sa zvitajú a s priateľom krásne stráveného dňa pre ňu a úspešnej práce preňho Marek výpravkyňu zastúpi v práci. Ingrid v sprievode Zuzky Kanisovej opúšťa dopravnú kanceláriu, aby si užila skvelú premenu v rukách odborníkov.

Ako prvý po zoznámení so svojimi „nadiadnenými“ - výpravcom Bohumilom Benčičom a prednostom Ing. Bohušom Dienerom - Mareka čaká prezliekanie. Pripravená uniforma výpravcu mu sadne ako uliata, v pohotovosti sú nevyhnutná výstražná vesta aj výpravka a skôr, než sa spamätá, už uteká na perón k prechádzajúcemu vlaku. - **To tu takto stále beháte?** - reaguje trochu šokovaný z nasadeného tempa. - **Aj lístky predávate, aj sa hlásite, aj kontrolujete, aj operatívne riešite? A to sa dá?** - Z hercovej tváre sa dá čítať nefalšovaný obdiv. Stolička, na ktorú si vzápätí sadá, však ponúka ďalšie prekvapenie. Presne oproti sa nachádzajú najmodernejšie monitory, kde každá farba či bod majú svoj význam, kde je absolútny prehľad o pohybe vlaku, kde výpravca-dispečer pohybom myši stavia vla-

kovú cestu a ovláda pohyb vlaku. Pre Mareka to znamená tentokrát už neskrývaný šok, údiv, ktorý vystrieda priznanie, že toto sa určite nikdy nenaučí. Ale snahu a usilovnosť herca Vašuta ako absolútneho laika - výpravcu strieda humor a ochota sprijímať všetkým zodpovednú prácu. A tak sa podarí zablúdiť sa podľa daných postupov, zvládne aj spustenie automatickej hlásky, zapíše do dopravného denníka priebeh služby. Napokon sa mu podarí vypraviť, aj keď s podporou kolegu, dva vlaky. A keď by si rád trochu vydýchol, už uteká zase z kancelárie. Takýto deň, ako sám priznal: - **...som vždy túžil zažiť, či už vo filme, alebo v skutočnosti. Avšak s mojim výzorom hrávam skôr ruských mafióv ako zodpovedných**

Hlásim sa v službe! Len neviem či modrú, či červenú.

Pre Ingrid začína Skvelý deň.

Ešte posledné chvíle Ingrid s Marekom, kým sa vymenia v službe.

A ešte vestu a posledné prednostové pokyny pred vypravovaním...

železničiarov. Som rád, že mám možnosť si to skúsiť. –

Ďalšia časť Marekovej zmeny sa odohráva v teréne.

– Treba skontrolovať a namazať výhybky, – zavelí kolega Benčíč, ktorý je v role výpravcu – „učiteľa“ aj pred kamerami slovné a akčne absolútne

Čistím a mažem.

Kde je ďalší vlak?

skvelý, čo patrične ocení pán prednosta aj členovia markizáckeho štábu. A tak sa Marek s nádobou plnou oleja v ruke vydá namazať výhybky. Tu sa ukáže, že na herca je veľmi zručný a nestráni sa ani takejto práce. Po desiatkach minút vonku sa vymrznutý vracia späť do dopravnej kancelárie, opäť hlásenia a tentokrát ďalšia novinka – predaj lístkov. V stanici totiž čakajú cestujúci na osobný vlak. Po odbornom zácviku kolegu, s dobrými radami a odskúšanými grifmi na perfektné zvládnutie malého prístroja, vydá herec Vašut v mene výpravcu Vašuta prvé lístky. Má trochu problém s počítaním drobných centov, keďže v Čechách euro nemajú, ale pri dvadsiatom lístku je to bez problémov. Dokonca sedí aj stav pokladne.

Kolotoč Marekovej práce v koži výpravcu sa končí neskoro popo-

ľudní, keď sa unavený, ale spokojný „takmer výpravca“ prezlieka do civilu. Odchádza s úsmevom a uznaním, s dobrým pocitom, že nakukol do radov modrej armády, a so slovami, že keď najbližšie bude cestovať vlakom z Prahy do Bratislavy, bude vedieť o našej práci oveľa viac ako radový cestujúci.

Martina
PAVLIKOVÁ
Foto: Zuzana
CHALUPOVÁ

V akcii...

Tak toto je pre mňa veľká neznáma...

Keď nemám komu predávať lístky, tak si preštudujem prepravný poriadok.

No tak už choď, keď ti kážem!

Železničari opäť pomáhali:

To, že niektorí železničari majú obrovské srdce a vôľu pomôcť, sa ukázalo aj v tomto roku. Dôkazom veľkorysosti je nielen hodinová mzda, ale aj dve percentá z daní či iný príspevok, venovaný iným železničiarom, ktorí sa ocitli vo finančnej núdzi pre chorobu či úraz. Celé sa to podarilo prostredníctvom fondu Solidarita, ktorý takto pomáha od roku 1996, a tento rok vďaka nemu získalo príspevok 46 zamestnancov zo všetkých troch železničných spoločností.

Juraj Zvara je jediným živiteľom štvorčlennej rodiny, ktorý je od apríla tohto roku ťažko chorý.

V kútiku duše som dúfal...

To, že nešťastie nechodí po horách, ale po ľuďoch, je už viac ako všeobecne známe. Ale to, že niekto môže mať aj šťastie v nešťastí, si už v dnešnej dobe uvedomuje len málokto.

Živým dôkazom tohto výroku je 53-ročný Juraj Zvara z Mýtnej, ktorý dlhé roky pracuje ako majster trate na traťovom obvode Kriváň (RR ÚŽI Zvolen). Kvôli ťažko chorej chrbtici je práceneschopný od apríla minulého roka. Peňaží teda s manželkou Jankou a dvomi dcérami nemajú nazvyš. A aby sme ťažkosti neuzavreli iba Jurajovou chorobou, tá sa pridružila k už dlhoročným ťažkostiam ťažko zdravotne postihnutej dcéry Miroslavy. Osemnásťročná Mirka si vyžaduje celodennú operateru a pravidelnú rehabilitáciu, tak je obetavá mama nezamestnaná. Jeho nezávideniahodná situácia dostala však teraz pred Vianocami aj trochu iný rozmer.

Prostredníctvom fondu Solidarita náš kolega so svojou rodinou dostal tú najlepšiu injekciu za posledné obdobie. Bola finančná. O presne 1000 eur bude ich domáci rozpočet pred sviatkami vyšší, a teda sviatky pokoja a lásky aspoň o trochu bezstarostnejšie. – **V kútiku duše som dúfal, ale netušil som, že dostaneme až toľko,** – s pokorou povedal pán Juraj. A na čo použije v prepočte kedysi 30-tisíc slovenských korún? – **Určite aj na darčeky. Máme 16-ročnú gymnazistku Janku, ďalšiu 18-ročnú Mirku, ktorá je ťažko postihnutá a stará sa o ňu manželka, ktorá preto nemôže pracovať, takže peniaze máme naozaj kam dávať,** – opäť skromne zhodnotil pán Juraj, ktorý zápasí so zlomenými platničkami a vôbec pritom nemyslí na to, čo by chcel okrem zdravia práve on, jediný živiteľ rodiny.

Ivana KAPRÁLIKOVÁ
Foto: autorka

Podporme
hodinovú mzdu
SOLIDARITU

Pomôžte
kolegom!

Blíži sa obdobie vianočných sviatkov a ich atmosféra prináša so sebou aj chvíľky na zamyslenie. Pre väčšinu z nás sa tento čas spája s predstavou pokojných sviatočných dní v kruhu našich najbližších. Je to neopakovateľný čas, ktorý každému dáva možnosť na dobrý skutok.

Pomôžme tým kolegom – železničiarom, pre ktorých osud v živote pripravil ťažké chvíle zo zdravotných alebo osobných dôvodov. Prostredníctvom svojich mzdových účtární poukážte na účet fondu Solidarita hodinovú mzdu.

Srdečné poďakovanie

Touto cestou sa chcem veľmi pekne poďakovať za poskytnutú finančnú pomoc, ktorá našej šesťčlennej rodine naozaj pomohla v ťažkej chvíli, keď nás postihol osud onkologického ochorenia mojej manželky.

Týmto sa chcem nielen úprimne poďakovať, ale aj vyzvať všetkých kolegov a kolegyné na prispievanie do neinvestičného fondu SOLIDARITA, lebo naozaj nevieme, kto a kedy bude pomoc potrebovať. Choroby si nevyberajú, prídu vtedy, keď to človek naozaj neočakáva.

ĎAKUJEME.
Ivan PĚTKO

A Vianoce vďaka nim nestratia čaro

Osudový moment mu naruby prevrátil život

Deň s dátumom so štyrmi jednotkami a rokom 2008 sa spočiatku javil ako bežný pracovný, akých Vladimír Dorko prežil neúrekom počas svojej 32-ročnej praxe u košických mostárov.

Vladimír Dorko sa v ťažkých chvíľach mohol spoľahnúť aj na veľkú podporu svojej manželky Anny.

ti oceľovej traverzy. Žeriav zdvihol protizávažia akurát vo chvíli, keď som prechádzal okolo, no následkom bočného posunu mi pritlačilo obe nohy ku koľajnicovému pásu, – opisuje Vlado osudový moment. Keď zacítil ukrutnú bolesť, vedel, že je zle. Kov sa nepoddal, a tak ho so zlomeným členkom a píštalou na ľavej

vrátili len pobyty v hyperbarickej komore. Okrem bolesti trpel aj psychicke. Kedysi chodil do lesa, zbieral huby a lesné plody. Dnes, po rehabilitáciách a mesačnom liečení v Číži, má povolené len 2 dvojhodinové vychádzky denne. Veľmi málo pre kedysi aktívneho a zdravého muža. Chodiť veľmi nemôže, preto sedí za počítačom a sťahuje si normy a vyhlášky. Aj prácu okolo domu, čo bola jeho doména, musel prenechať manželke. Našťastie sa prejavuje veľká podpora a súdržnosť rodiny. Každý pomáha, ako môže. – **Prekvapil nás finančný príspevok z fondu Solidarita. Má veľmi humánne poslanie. Nám pomohol pokryť liečebné náklady, ale aj dopravu do nemocnice. Nemáme auto, sme odkázaní na syna alebo známych. Ďakujeme všetkým železničiarom, ktorí taktoko nezištne pomáhajú kolegom v ťažkých životných situáciách,** – tlmočíme uznanie a poďakovanie od manželov Dorkovcoch.

Bol elektromechanikom na najťažšom koľajovom žeriave EDK 750, jednom z dvoch, ktoré stretnete na koľajách ŽSR. Jazdil s ním na týždňovky po celom Slovensku, poznal ho dokonale. Minuloročný 11. november sa však stal vďaka tomuto kolosu zásadným zlomom v jeho živote. A vlastne v živote celej Vladovej rodiny. – **V Orkučanoch sme vybrali mostné provizóriá z IP nosníkov. Po preložení prvého som ešte skontroloval situáciu za žeriavom a peši šiel k mostu. Žeriavnikovi som dal pokyn na vyzdvihnutie protizávažia, ktoré ležalo medzi koľajnicami. Bola to rutinná práca, ale pri umelom osvetlení som si nevedomou nebezpečenstvo blízkos-**

vej nohe, a pomliaždeným chodidlom pravej nohy v momente viezli do prešovskej nemocnice. V tom čase sa však manželka Anna dozvedela, že jej mamička leží s infarktom v košickej nemocnici. – **Snažila som sa mu dovoliť na mobil, ale nedvíhal mi. Neznepokojovala som sa, veď stále mi prízvuokoval, že na žeriav si mobil neberie. Až o hodinu sa ozval, že je v nemocnici,** – hovorí o smutnej irónii osudu pani Dorková. V predvianočnom období každý deň absolvovala cestu z domu, z Jakloviec, do Košíc a Prešova. Vladimír podstúpil 6 operácií, členok mu spevňovala skrutka, museli mu amputovať 2 palce na pravej nohe. Odrezanie časti chodidla od-

balky, foto: autor

Dáša Veliková
finalistka súťaže Tvár ŽSR 2009

Dedova torta *recept*

Nie je to typický vianočný recept, je to vlastne moja narodeninová torta, ktorú máme vždy na Vianoce, pretože mám 23. decembra narodeniny. A torta nám vydrží aj na sviatky, takže iné už ani veľmi nepečieme. Dedova je preto, lebo som ju každoročne dostávala na narodeniny od deda.

Cesto

8 vajec, 20 dkg krupicovej múky, 5 dkg mletých orechov, 20 dkg práškového cukru.

Postup

Žltky sa rozšľahajú s cukrom, potom pridáme bielka. Postupne sa primiešajú orechy a múka. Cesto sa dá piecť v tortovej forme do vyhriatej rúry (170 stupňov) na 15 – 20 minút.

Krém

2 dl mlieka, 2 pol. lyžice maizény, 30 dkg práškového cukru, 1/2 kg masla, 20 dkg orechov, 1/2 dl rumu (namiesto rumu môžeme pridať aj štavu z višňového alebo čerešňového kompótu), 5 dkg kakaa.

Mlieko a maizéna sa s 15 dkg cukru uvarí.

Po uvarení sa pridá ďalší cukor, dobre sa vymieša až do úplného vychladnutia a pridá sa maslo, ktoré musí byť zmäknuté, a všetko sa vyšľahá. Pridajú sa orechy rum a kakao. Všetko sa premieša a natiera na tortové cesto, ktoré sme predtým prekrojili. Kakao dávame len do polovice krému, aby torta bola farebnejšia. S plnkou sa podľa chuti môže pridať aj džem.

Poleva

čokoláda na varenie, tuk

Čokoláda sa rozpustí s trochou tuku a torta sa obleje.

Chutí výborne! Pekné sviatky!

Hlasy schované za štyrmi jednotkami

Ak potrebujete zistiť nejaké železničné telefónne číslo, zvyčajne hľadáte kontakt na intranetovom portáli alebo jednoducho vytočíte štyri jednotky. Dovoľáte sa na jedno z piatich operátorských pracovísk Železničných telekomunikácií. Len na dvoch z nich, v Bratislave a v Košiciach, je zabezpečená nepretržitá služba, ktorá ochotne poskytne informácie o takmer 13 700 číslach v ktorúkoľvek hodinu. Teda aj počas vianočných či novoročných sviatkov.

Okrem telefónnych čísel riešia aj zabudnuté saká a dáždnyky

Na bratislavskom pracovisku vybavujú všetky volania z Nových Zámkov, Trnavy či Leopoldova, v nočných hodinách a cez víkendy je tu presmerované aj pracovisko zo Žiliny. – Najskôr zistíme, či sa s nami volajúci spojil po železničnej linke alebo z vonku. Kvôli predvoľbám. Častokrát si zákazník ani nevedomí, že sa dovolal až do Bratislavy. Niekedy musíme doslova doľovať, aké číslo si žiada. Vieme poskytnúť telefónny kontakt napríklad v Maťovciach, musíme však vedieť presne, koho a kde máme vyhľadať. Postačia nám prvé dve písmená z priezviska, problém je však vtedy, ak sa ináč píše, ako vyslovuje. Týka sa to najmä maďarských mien, – rozpráva operátorka Katarína Kuchynková. Väčšinou sú volajúci pokojní, veselí a vtipní, ako napríklad pán z východu, ktorý sa s Katkou niekoľko minút porozprával o všeličom, kým sa dostali k podstate telefonátu. Zavolajú aj cestujúci, ktorí si vo vlakoch zabudli saká či dáždnyky. A tiež aj príbuzní, ktorí čakali starkého na stanici, lenže ten zabudol z vlaku vystúpiť. No nájdu sa aj vulgárni a nervózni. – Sú to najmä hovory prichádzajúce od iných operátorov. Ľudia, čo sa v noci rozčuľujú, že im nikto nedvíha na pracovisku, hoci sa tam pracuje len cez deň. Alebo ak ich odmietneme prepojiť priamo k riaditeľom železničných zložiek, či ne-

Mária Šišková (vpravo) vie, že pozitívne naladený hlas platí na každého volajúceho. A ten sa dá dosiahnuť jedine dobrou náladou a úsmevom. Katarína Kuchynková (vľavo) si zasa zapisuje ďalší prepojený hovor.

vieme poskytnúť ordinačné hodiny lekárov, – hovorí Mária Šišková, taktiež operátorka. Aj keď sú vianočné sviatky symbolom pokoja a radosti, paradoxne sa v ľuďoch prejavuje nervozita aj v závere roka. Každý, kto môže, vyberá si dovolenku, pracoviská sú poloprázdne. Volajúci potom reptajú, že musia niekoľkokrát osloviť operátorku, kým sa vôbec niekam dovolajú.

Pokojná verbálna komunikácia odzbrojí každého nerváka

– V predvianočnom období sa množia požiadavky na čísla do osobných pokladní. Nastáva sťahovanie národov, a tak si mnohí zisťujú obsadenosť vlakových súprav. Zvýšenú intenzitu volajúcich pociťujeme aj počas prechodu na nový grafikon. Cestujúci si zisťujú, či sa zmeny nedotkli ich vlakových spojení. Keďže ich odkazujeme na spoplatnenú

Účastníkov konferenčných hovorov spája Gabriela Maretová nielen na modernom pracovisku digitálnej ústredne, ale ešte stále aj prostredníctvom prepojacích kolíkov klapkovej ústredne, typickej pre spojovateľské pracoviská v minulosti.

zákaznícku linku ZSSK 18 188, tak si občas zašomrú, – akoby nadväzovala v opise predsviatočných dní Mária Maďoránová, tentoraz už spojovateľka košického pracoviska. Na to sa zasa v mimopracovnom čase prepínajú hovory z operátorských pracovísk v Čiernej nad Tisou a vo Zvolene. Spojovateľky netušia, kto je na druhom konci linky, každý je pre nich zákazník. Sú na pracoviskách prvého kontaktu, preto majú pravidelné psychologické školenia na pokojnú verbálnu komunikáciu. Veď príjemný hlas odzbrojí každého volajúceho nerváka. – Keď som tu ešte len začínala, tak ma volajúci príležitostne pozývali na kávu, – smeje sa Gabriela Maretová a pokračuje: – Vtipné poznámky, ale aj vinše počujeme predovšetkým od ľudí, ktorých pravidelne prepájame. Sú to najmä dispečeri alebo účastníci každodenných konferenčných hovorov. – Takých je cez deň niekoľko. Do konferencie možno spojiť až 30 účastníkov. Turnusové pracovisko má však ešte jedno štedrovečerné špecifikum. – Do zamestnania dochádzam vlakom. Stanica je už prázdna, obsadená iba bezdomovcami, ktorí nemajú kam ísť. Kráčam vyludnenými ulicami a sledujem za oknami rôznofarebne rozsvietené stromčeky. Predstavujem si, ako celé rodiny práve zasadať k prestretému stolu. A mne sa o chvíľu začína nočná, – prezradila na záver Mária Maďoránová.

(balky), foto: autor

Prepájané hovory si zapisuje aj Mária Maďoránová (v popredí). Volaný, ktorý nemôže hneď vybaviť telefonát, vidí na displeji telefónu namiesto prepojeného čísla len číslo spojovateľiek, štyri jednotky. Operátorka ho dodatočne vie informovať, kto ho volal. V pozadí vybavuje zákazníka Beáta Martincová.

„To je hadrák pane, ten neublíži, ten leští“

Kto by nepoznal pamätnú vetu Josefa Abraháma v role kníhkupca Dalibora Vránu z kultovej českej komédie „Vrchní, prchní“ na obranu svojho Velorexu? Určite ju má v talóne aj Róbert Hatala, no skôr ju číta z pier prekvapených obyvateľov Spišskej Novej Vsi, keď sa v historickej trojkolke s koženkovou karosériou preváža ulicami mesta.

Trojkoľsový motomobil sa zrodil v polovici päťdesiatych rokov v Čechách. Lacná alternatíva medzi autom a motorovou s rúrkovou konštrukciou obťahnutou koženkou bola prioritne určená pre zdravotne postihnutých občanov. Až od nich sa tieto vozidlá mohli dostať k ostatným ľuďom. Boli však prispôbené požiadavkám invalidov, dokonca sa niektoré ovládali len pomocou rúk. – **Ešte pred vojenčinou sa mi zapáčil kamarátov Ve-**

Umyvanie špongiou a leštenie chrómovaných častí – to je bežná údržba „oblečenej motoroky“, ako s humorom nazýva Róbert Hatala svoj Velorex 16/350.

lorex, a keď sa mi v roku 1992 naskytla príležitosť kúpy vraku z roku 1967 aj s papiermi, neváhal som. Páči sa mi totiž stará poctivá remeselná práca, pri ktorej sa ozdoba zlúčila s účelnosťou a celé to nepodliehalo prísnyim pravidlám aerodynamiky. Renovácia vozidla však bola náročná, o internete sme ešte netušili, preto som chýbajúce dielce zžal len cez priateľov z Veterán klubu alebo na burzách, – opisuje znovuzrodenie netradičného vozidla Róbert Hatala, zamestnanec SMS OZT KT Spišská Nová Ves. Okrem koženkou opláštenej trojkolky sa v domácej garáži schovávajú aj ďalšie historicky známe motocykle – nablýskaný Manet 90, rozpracovaná Jawa 250, tzv. „Pérák“, alebo aj Jawa 555 či moped Stadion. – **Dnes sa cez internet dajú zohnať nielen repliky dielov, ale ešte aj originálne komponenty. Oprava je však finančne náročná, a keďže nechcem ochudobňovať rodinný rozpočet, je aj zdĺhavá. Robím to však pre potešenie, postupne ich vylepšujem, jednoducho**

Po mnohých hodinách renovácie ožil v garáži Róberta Hatalu aj tento nablýskaný Manet 90 z roku 1949.

sa s nimi hrám, – so zaničením hovorí Robo. Po uliciach sa najviac preváža v „oblečenej motorke“, ako s humorom nazýva Velorex. Pred hustou cestnou premávkou má však rešpekt, predsa len, pozvárané trubky netvorí žiadnu ochranu pred nárazom. – **Vozidlo utiahne maximálne deväťdesiat, ale ja si užívam pomalú jazdu s otvorenou strechou a počúvam vtáky na okolitých stromoch. Spôsob riadenia je oproti autám odlišný. Trojkolka je labilnejšia, prejazd zákrutami musí byť pomalší. Už som sa síce od asfaltu odpichoval rukou, ale zatiaľ som sa neprevrátil,** – zasmee sa nad svojou vodičskou zručnosťou Robo. Pochopiteľne, takáto rarita na cestách púta pozornosť ľudí. – **Policiajtov skôr zaujíma vozidlo ako vodič. Radi si prezrú vnútro aj motor. Ľudia sa usmievajú a mávajú mi, vnímam ich pozitívne reakcie. Väčšinou ho parkujem tak, aby bol na očiach. No občas v ňom nájdem niekoho, ako sedí a obdivuje ho, alebo si malí Rómovia z neho spravia preliezačku. Žiaľ, Slováci si nevedia vážiť prácu iných, už mi aj koženku potrhali. Ale už som si na to zvykol,** – povzdychol si na záver Róbert Hatala.

(balky), foto: autor

Potrebujeme:

(váhy surovín sú len orientačné)

1,5 kg kyslá kapusta, 1/2 kg bravčové pliecko, 1/2 kg údená bravčová krkovička, 1/2 kg údená čabianska klobáska, 1/2 kg neúdená čabianska klobáska, 5-6 malých ošúpaných zemiakov, 2 veľké zemiaky, 1 veľká cibuľa, sladká mletá červená paprika, 1 kávová lyžička majoránky, soľ, vegeta (podravka), 2-3 strúčiky cesnaku, 5-6 gutiek nepomletého čierneho korenia a bravčová masť alebo olej.

Postup

Ak je kapusta veľmi kyslá, tak najprv zlejeme do hrnčeka kyslý nálev a odložíme. Kapustu potom premyjeme, vyžmýkame a trochu nakrájame, aby sa nám pri jedení nevešala na rebrá. Vložíme do najväčšieho hrnca, ktorý máme doma (pozor, ak nevaríme v závodnej jedálni, tak stačí 8-litrový), vložíme doň umyté bravčové pliecko, údenú krkovičku, údenú klobásku, neúdenú klobásku, zalejeme vodou, pridáme celé čierne korenie a začneme variť. Keď sú suroviny napoly uvarené, do kapustnice vložíme 5-6 malých oškrabaných zemiakov a nastrúhame dva veľké zemiaky, ktoré zabezpečia, že sa kapustnica zahusť. Prisolíme a dochutíme vegetou. Keď je mäso uvarené, vyberieme ho

z kapustnice. Klobásky nakrájame na malé kolieska. Do druhého hrnca vložíme za veľkú polievkovú lyžicu bravčovej masť. Keď sa masť roztopí, opražíme na nej nadrobno pokrúpanú cibuľu, pridáme sladkú červenú mletú papriku a majoránku, zamiešame a vložíme nakrájané klobásky, ktoré opražíme. Po opražení klobások celú túto zmes pridáme do kapustnice. Nakrájame pliecko a údenú krkovičku na väčšie kocky a tiež vložíme do kapustnice. Ak sme varili väčší kus údeného, nemusíme ho pokrúpať celý do kapustnice. Teraz pridáme aj rozotrené cesnaky. Kapustnicu necháme prevrieť, ochutnáme, a ak je potrebné, môžeme dochutiť vegetou. Odstavíme a môžeme podávať. Na každý tanier vložíme okrem kapustnice aj jeden malý uvarený zemiak. Kto má chuť, môže si dať do taniera na kapustnicu trochu uvarených širokých rezancov, prípadne na široké rezance nakrájanú lokšu alebo na kocky nakrájaný pagáč, pripravený zo strúhanky, hladkej múky, vajca, ochutený soľou alebo vegetou. Okrem toho môžeme prichutiť kapustnicu kyslou smotanou, asi tak za kávovú lyžičku kyslej smotany do taniera. Ale to sú iba prílohy, ktoré môžete, ale nemusíte konzumovať, pretože kapustnica je veľmi chutná len tak – s krajcom dobrého chleba.

Jozef Ciler
finalista súťaže Tvar ŽSR 2009

Silvestrovská kapustnica

recept

Najradšej mám kapustnicu, ktorú si navarím sám a ktorú som za roky môjho života priviedol takmer k dokonalosti. Pre začiatočníkov vo varení chcem len pripomenúť, že jedlo, ktoré si chceme uvariť, je veľmi závislé od surovín, z ktorých ho pripravujeme. Klobáska a údená krkovička nesmú byť preúdené, aby nepokazili celé naše dielo.

Chutí výborne! Pekné sviatky!

Alpská rozprávka

Cesta najkrajšími železničnými traťami sveta

Závod služieb železníc organizoval počas roka niekoľko zaujímavých zájazdov. Okrem iných aj vlakové poznávacie zájazdy do Švajčiarska, ktorých sa v júni a septembri zúčastnilo 48 železničiarov. Cesta Švajčiarskom začala panoramatickým vlakom Bernina Express prechádzajúcim jednou z najkrajších železničných tratí na svete – cez množstvo viaduktov, tunelov, jazier a údolí. Vďaka tomu je táto trať ako tretia na svete zapísaná v zozname UNESCO. Je pomenovaná podľa najvyššieho vrchu kantonu Graubunden, Bernina (4 049 m), ktorý je zároveň najvýchodnejšou štvortisícovkou Álp. Berninská linka Rhätische Bahn je najstrmšie vedenou úzkokoľajnou železnicou bez ozubnicového pohonu na svete. Krkolomná adrenalínová jazda autobusom z Tirana do Lugana mala rovnako svoje čaro.

Celé Švajčiarsko sme prešli za hodinu

Práve v päťdesiatom roku života parku Swissminiatur ho naši kolegovia navštívili. Ide o kompaktný 25x zmenšený model krajiny s viac ako 127 modelmi predstavujúcimi aristokratické domy, hrady, katedrály a iné švajčiarske stavby. Pre milovníkov železníc je tu 3 500 m dlhá železničná minitrať s 18 funkčnými vlakmi, zubačkami, visutými lanovkami a loďami. Milovníci flóry tu nájdú 1 550 druhov rastlín a viac ako 15 000 kvetov.

Reichenbachský vodopád – tu zahynul Sherlock Holmes

K 120 m vysokému Reichen-

bachskému vodopádu sme sa dostali stodesaťročnou lanovkou. Preslávil sa tým, že tu zahynul hlavný predstaviteľ novely Artura Connana Doylea – Sherlock Holmes. Cesta pokračovala zdolaním 1 400 m dlhej tiesňavy vytvorenej jednou z najznámejších švajčiarskych riek – Aarou. Po nej už len odychová plavba loďou cez celé 14 km dlhé Brienzerssee a podvečerná prehliadka hlavného mesta konfederácie – Bernu, kde sformuloval Albert Einstein teóriu relativity.

Raj svištov a FIP- károv Rochers de Naye

Za pomoci zubačky sa z Montreux vyviezli slovenskí železničiarci o 1 600 výškových metrov vyššie na Rochers de Naye (2 042 m), často navštevované FIP-kármí. Žije tu 7 druhov svištov privezených z celého sveta. Jedli jablká z ruky, čo bolo nevšedným zážitkom. Odtiaľ je aj najkrajší výhľad na celé obrovské Ženevské jazero. Práve počas prechádzky popri tomto jazere sa naši cestovatelia zastavili pri sochách osobností, kto-

Park Swissminiatur.

Plavbu loďou po Ženevskom jazere máme za sebou a čaká nás prehliadka hradu Chillon.

S Charlie Chaplinom vo Vevey.

Pri kostole Madonna del Sasso nad Locarnom a jazerom Lago Maggiore.

Pred naložením na parník Blümlisalp a plavbou po Thunersee.

ré tu žili, ako Freddie Mercury a Charlie Chaplin. Po prehliadke najkrajšieho hradu krajiny – Chillon – nasledovala aj plavba loďou po jazere.

V kráľovstve snehu a ľadu

Panoramatickým vlakom Mont Blanc Express zašli naši kolegovia na jeden deň do Francúzska, do dejiska 1. ZOH – Chamonix, ktoré je najväčším a najznámejším horským strediskom savojských Álp. Kedysi najvyššie položenou lanovkou na svete sa dostali do kráľovstva snehu a ľadu na Aiguille du Midi (3 842 m). Mali tak priamo ako na dlani najvyšší vrch západnej Európy – Mont Blanc (4 807 m). Cestu zakončili prehliadkou Ženevy s najvyšším vodotryskom sveta – Jet d'Eau (140 m), na ktorom sa vytvorila dúha, či zaujímavý-

mi a najväčšími kvetinovými hodinami na svete.

Plavba parníkom ako odmena

Napriek plánovanému bohatému programu sa vedúci zájazdu stále snaží vtesnať na každej zastávke ešte nejaký ten bonus, ak si to skupina účastníkov zájazdu zaslúži, samozrejme :). Prechádzka mestom Chur či poľnočná prehliadka hradov v Bellinzone sa podarili. Naviac, pribudla ešte aj plavba parníkom Blümlisalp cez celé Thunersee, ktorý sa plavil po jazere iba 2x za mesiac september. A naši kolegovia ju absolvovali, FIPkou, veď ako inak. Celkovo sa tak slovenskí železničiarci počas Alpskej rozprávky viezli 5x panoramatickými vlakmi a 3x plavili loďou po troch rôznych jazerách.

PĎ, foto: Peter ĎURČÁK

Tiesňavou riekou Aary.

Slovenskí železničiarci po ceste v panoramatickom Bernina Expresse.

So sochou Freddieho Mercuryho v Montreux.

Viac informácií o zájazdoch organizovaných Záväzkom služieb železníc sa dozviete na:
www.zajazdyzsz.estranky.sk

Kontaktná osoba:
Peter Ďurčák,
pracovisko ZSŽ

na Bajzovej ul. č. 14 v Košiciach
Tel. žel. 910 – 2336, 2333, 2337,
št. linka 055/229 2336, 055/229
2333, 055/229 2337

E-mail: Durcak.Peter@zsr.sk

Železničari na doskách, ktoré znamenajú svet...

Prednostu železničnej stanice v Kozárovciach Ing. Igora Benčaťa sme vám na stránkach nášho časopisu pred časom už predstavili. Okrem toho, že šéfuje stanici, je aktívny aj ako folklorista. Dokonca sa ako vedúci folklórnej spevackej skupiny podieľal na výrobe hudobného nosiča. No Ing. Igor Benčať sa v ostatnom čase preslávil aj ako herec.

zvedel, že niektorí si počas sledovania poplakali, iní zasa na neho nadávali. Že Igor Benčať má skutočne vrodené herecké vlohy a dokáže presvedčivo zahrať daný scenár, dokazuje aj osobný zážitok autora týchto riadkov, keď mu dcéra takmer vynadala, že ako je to možné, že na železnici, ešte vo funkcii prednostu stanice,

V epizóde Vráťte mi môjho Mateja hral Ing. Igor Benčať vodiča, ktorý zrazil dieťa. Pred súdnou sieňou ako obžalovaný práve vysvetľuje, ako sa to stalo...

Prednostu Igora Benčaťa poznáme už aj ako folkloristu.

Fúzy svätého Mikuláša

- Pri príprave nového seriálu „Súdna sieň“ pracovníci TV JOJ prišli aj do našej obce, nakoľko naša obec je známa dlhoročnou divadelnou tradíciou, - vysvetľuje začiatky svojej hereckej dráhy Igor Benčať. - Veľa amatérskych hercov účinkuje aj v susedných obciach či mestách. Casting, ktorého som sa zúčastnil, bol v našom dome kultúry. Po určitom čase mi prišla pozvánka na nahrávanie do štúdia na Kolibe. Tak som sa vlastne dostal k účinkovaniu v tomto seriáli. Hral som v troch častiach. V prvej, s názvom „Vráťte mi môjho Mateja“, som predstavoval obvineného, ktorý majiteľovi firmy, v ktorej pracoval ako šofér, nešťastnou náhodou pri dopravnej nehode usmrtil syna Mateja. -

To, čo nasledovalo potom, by prednostu Ing. Igora Benčaťa nenapadlo ani v zlom sne... Po odvysielaní v televízii zažil v súvislosti s touto postavou viacero príhod. Napríklad, niektorí sa vypytovali, ako je možné, že jazdí na aute a pritom má odobratý vodičský preukaz. Neskôr sa zasa do

...v tomto prípade mu však nepomohla ani obhajkyňa...

pracuje vrah dieťaťa... Tiež si v danom okamihu neuvedomila, že ide len o rekonštrukciu trestného činu v podaní amatérskych hercov. - Mal som z toho zmiešané pocity. Pri pozvánke na natáčanie ďalšej časti som po týchto skúsenostiach uvažoval, či ďalšie vôbec prijmem. Dal som sa prehovoriť, tak som potom ešte účinko-

...za zabitie si vypočul od prokurátorky prísny trest...

val v úsmevnom príbehu „Fúzy svätého Mikuláša“ v úlohe svedka. V treťom príbehu „Ona má päť prstov“ som tiež hral svedka. Byť hercom, aj keď amatérom, je pre mňa nová skúsenosť a možno aj výzva.

Vladimír SALZER
foto z archívu
Ing. Igora BENČAŤA

Náš kolega milionár skončil za mrežami

Za falšovanie peňazí odišiel zo súdnej siene navonok slušný podnikateľ v putách a v sprievode policajtov. Mnohí diváci zažili obrovské prekvapenie, keď vo falšovateľovi spoznali nášho kolegu Mariana Kavuliča zo Spišskej Novej Vsi.

Marian Kavulič je dlhoročným železničiarom. V súčasnosti pracuje vo funkcii inžiniera železničnej dopravy na sekcii železničných tratí a stavieb OR Košice, kde sa pri procese analýzy, kontroly a plánovania zaoberá oblasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. – **Som súťaživý typ s trochu exhibicionizmom, odvahy a azda aj extravagancie,** – začína Marian odpovedať na naše otázky. Okrem talentu boli práve toto dôvody, prečo si ho na castingu v Bratislave vybrali za herca medzi ďalších amatérov, ktorí v seriáli Súdna sieň stvárnia jednotlivé postavy.

Marianovou záľubou nie je len herectvo. Rovnako rád súťaží. Dalo by sa povedať, že v čomkoľvek. Svedčí o tom účasť vo vedomostných súťažiach Riskuj!, Pokušenie či Páli vám to?.

A čo nám o sebe Marian ešte prezradil? – **Som posledným slovenským milionárom...** – A naozaj... Pred rokom v súťaži Milionár získal milión korún. Ako nám povedal, pokúšal sa niekoľkokrát dostať do tejto súťaže, dokonca asi päťkrát bol medzi desiatimi kandidátmi, až ho napokon rýchle prsty nesklamali a trojsekundová správna odpoveď mu umožnila vychutnať si prvenstvo a kreslo oproti moderátorke. – **Bol to úžasný pocit, za niekoľko sekúnd ste v štúdiu hviezdou, všetky pohľady, ale i po-**

zornosť sú venované iba vám. Naozaj skvelý pocit, – opisuje svoju účasť v súťaži. Azda najviac sme sa pobavili pri odpovedi, na akú otázku použil najviac žolíkov. Tak predstavte si, železničiar „pohorel“ na výsostne železničiarскеj otázke. – **Marian, prezrad, aká to bola? – Bola to otázka, odkiaľ a kam jazdí rýchlik Detvan. Aj keď nie som trémista, určité vypätie a neskutočná snaha odpovedať čo najlepšie človeka ovplyvní,** – spomína na chvíle v horúcom kresle zoči-voči Ivetke Malachovskej. Vypäté situácie niekedy človeka vedú k tomu, že stráca schopnosť reálne uvažovať. I keď to určité nie je prípad Mariana Kavuliča, ktorému sa rovnako ako v Milionárovi darilo aj v ostatných súťažiach, odkiaľ nikdy neprišiel naprázdno. – **Peniažky sa vždy zídu. Mám dve dospelé dcéry, takže som rád, ak aspoň trochu môžem pomôcť aj im.**

V rozhovore sa ešte dozvedáme, že náš kolega bol futbalistom. – **Chytil som v bránkach rôznych klubov i rôznych súťaží vyše 39 rokov,** – spomína na roky aktívneho futbalu Marian. Takže súťaživosť mu zrejme prirástla k srdcu i vďaka športu. Učarovala mu aj kartová hra Mariáš, bez ktorej si cestu vlakom do práce a späť nevie už ani predstaviť.

Marian Kavulič, alias podnikateľ – tlačiar, dostal za falšovanie nepodmienečný trest. I keď tvrdil, že je nevinný, rozsudok je platný a „odдых“ v cele za mrežami ho neminie.

Predpokladám, že sa nášmu kolegovi nestane pri stretnutí s vami to, čo sa mu stalo v jeho rodnom meste v obchode, kde na neho ukazovali prstom, aký je to nemravník. Keď raz hrál úlohu manžela pri roz-

Nielen hereckým talentom a schopnosťou skvelého improvizátora, ale i vonkajším vzhľadom je náš kolega Marian Kavulič skvelým tipom pre režisérovo.

V Súdnej sieni – navonok slušný podnikateľ, avšak podvodník, ktorý falšoval bankovky.

vode, po odvysielaní si za jeho chrbtom šepkali: – **Aha ho, „sviniara“, iba včera sa rozvádza a dnes sa už vodí s mladými.**

Tými „mladými“ boli v tomto prípade dcéry Mária a Slávka. Ale to už Marian babkám radšej nevysvetľoval.

Jeho priáním je zahrať si ešte poriadneho grázla, vagabunda, na ktorého by navrhovatelia mali veľa dôkazov o trestných činoch a on by sa musel tvrdo brániť... Nuž, ktovie prečo takáto úloha láka Mariana Kavuliča?

Veľa úspechov na doskách, ktoré znamenajú svet...

Dana SCHWARTZOVÁ
Foto: autorka a archív M. Kavuliča

Naši „diamantoví, zlatí a strieborní“ kolegovia

Vianočný čas je pre mnohých z nás iný ako ostatné dni. Sú to sviatky pokoja, keď sa schádza rodina, ktorá sa nevidí niekedy aj celý rok. No sú to tiež chvíle spomienok na tých, ktorí s nami už nikdy nezasadnú za spoločný štedrovečerný stôl. Aj im budú patriť naše myšlienky. V mnohých rodinách si ale možno ani neuvedomia, že ich najbližší tiež už nemuseli byť s nimi, no vďaka úplne cudzím ľuďom prežívajú spoločne sviatočné chvíle. Reč bude o dobrovoľných darcoch krvi, ktorí bez nároku na odmenu prídu a pomôžu vždy, keď to je potrebné. A aj vďaka nim sa rodiny stretávajú v plnom počte. Dnes vám predstavujeme partiu darcov, železničiarov z Galanty a jej nesamostatnej stanice v Šali.

Keď na mnohých pracoviskách a takmer na každej stanici máme darcov, tu ich je naozaj veľa. Desiati sa už môžu pochváliť Janského plaketa, jeden sa k bronzovej blíži. V tento predsviatočný čas sme si dohodli stretnutie a dnes vám predstavujeme aspoň časť kolektívu nezištných darcov. Troch výpravcov a jedného prednostu. V neformálnej debata čo – to o sebe prezradili....

Ing. Ľubomír Porubän pracuje v Šali ako výpravca. Má za sebou už 40 bezplatných odberov, sedemnásteho decembra plánuje ďalší. – Prvýkrát som daroval krv v roku 1990. Na bývalom pracovisku zorganizovali hromadný odber a šli sme autobusom na transfúziu stanicu do Nových Zámkov. Odvtedy som začal s darovaním pravidelne. Stalo sa už aj to, že mi zavolali, keď potrebovali súrny odber. – A už len s úsmevom dodáva: – Zisť som, že keď darujem, je to jediné obdobie, keď moja manželka neprotestuje, že si dopĺňam „červené krvinčky“...

Zlatým darcom je aj prednosta železničnej stanice v Galante Mgr. Vojtech Šebeň. Aj on začal s odbermi v roku 1990 a tiež v Nových Zámkoch. V súčasnosti má za sebou už 45 bezplatných odberov. – V tom čase dcérka jedného známeho súrne potrebovala pomoc. Medzi oslovenými som bol aj ja a to bol vlastne začiatok pravidelných návštev transfúzy. I mňa už niekoľkokrát zavolali na súrny odber, medzi inými i pre dočca. Tradícia bezplatných odberov ostala v rodine, darovať chodí už aj môj syn.

Tretím darcom, ktorý sa podelil o svoje zážitky a dôvody, prečo začal

s darcovstvom, je Jozef Chovanec, do konca októbra výpravca v Šali, od novembra prezident odborovej asociácie výpravcov a dispečerov. – Prvý odber som mal v roku 1994. Premýšľal som síce o tom aj skôr, no až na podnet kolegov som sa vybral s nimi. V súčasnosti mám 32 bezplatných odberov. A chcem pomáhať dovtedy, pokiaľ mi to zdravotný stav dovolí.

Na záver sme si nechali výpravcu Ladislava Horvátha. Prvýkrát sa na transfúznej stanici objavil v roku 1979 v Prešove ešte ako vojak základnej vojenskej služby. – Potom to boli sporadické bezplatné odbery, no za posledných 20 rokov chodím pravidelne štyrikrát v roku. Možno sa to bude zdať čudné, ale k pravidelným návštevám ma tak trochu vyprovokovala aj organizácia Červeného kríža v Palárikove. V obci organizovali spoločné odbery len dvakrát v roku, no mne sa to máľilo a rozhodol som sa pre dvojnásobok, – hovorí Ladislav Horváth. V minulom roku dosiahol neuveriteľných 80 bezplatných odberov. S nimi aj diamantovú Janského plaketu. Pokračuje však ďalej, v súčasnosti už má 86 bezplatných odberov.

Keď sme tak spolu sedeli, darcovia pospomínali na rôzne zážitky pri odberoch. Od klasických, keď sa človek teší, že mu zoberú krv, ale zo zdravotných dôvodov ho vyradia, cez skolabovanie niektorých darcov pri pohľade na krv, až po odbery neuskutočnené kvôli tomu, že transfúzna stanica nemala dostatok financií na vaky na odobratú krv. V takom čase teda nebola darcov. Reč prišla i na úsmevnú príhodu, ako jeden z darcov, odkedy získal zlatú Janského plaketu, nemôže

Časť kolektívu bezplatných darcov v Galante a Šali. „Diamantový“ Ladislav Horváth (zľava), „zlatý“ prednosta železničnej stanice v Galante Mgr. Vojtech Šebeň, „strieborný“ Jozef Chovanec a „zlatý“ výpravca Ing. Ľubomír Porubän.

cestovať svojím smerom zadarmo jednotkou triedou, lebo ju vyradili z vlaku... Hovorili sme aj o tom, že nie je podstatné, komu krv darujete, ale že pomohla. A že darcom nie je neznámy ani humor, svedčí príhoda z jednej ambulancie.

Ešte pred časom pri odbere bolo potrebné priniesť vzorku moču. Jeden z nich zobral „šampusovku“ a naliel tam takmer po okraj pivo. S trasúcimi sa rukami prišiel k sestričke, ktorá poznamenala, že až tak veľa toho na kontrolu nepotrebuje. – Nie? – opýtal sa darca a odpil z pohára... Bolo to asi prvýkrát, keď namiesto darcu takmer „vystrelilo“ sestrička.

So všetkými skvelými ľuďmi, ktorí pre iných darujú tú najvzácnejšiu tekutinu, sa nám nepodarilo v Galante stretnúť, ale keďže o nich vieme, priňášame aspoň ich mená. **Diamantovú Janského plaketu** má Ladislav Horváth.

Držitelia zlatej sú: Milan Táčovský, Ing. Ľubomír Porubän, Mgr. Vojtech Šebeň. **Striebornú vlastní** Pavel Rácek, Jozef Chovanec, Ján Melíšek, Martin Klč, Radoslav Závadský, Robert Burian a pred získaním bronzovej Janského plakety je Stanislav Feješ.

Keď budete tohto roku pri štedrovečernom stole sedieť s tými, ktorí potrebovali na záchranu svojho života aj krv od neznámeho darcu, spomeňte si aj na neho. A ak ste ešte krv nedarovali, skúste to, pokiaľ vám to zdravotný stav dovolí. Pociť, ktorý získate po odbere, je neopísateľný.

Vladimír SALZER, foto: autor
(Poznámka redakcie – autor je držiteľom zlatej Janského plakety)

Miluje svoje ženy a ľadový hokej

Má rád deň, keď sa darí. Nezáleží na tom, ktorý deň v týždni to je, ani či je deň pracovný, alebo voľný, dôležité je, že je to normálny deň. V práci má okolo seba prevažne chlapov a doma je zase sám medzi ženami. Manželka Janka a dcéry Miška a Kajka sú v riadnej prevahe. Okrem svojej rodiny a práce veľa času venuje ľadovému hokeju, ktorý uprednostňuje pred ostatným športmi. Okrem ľadovej plochy dokáže zrelaxovať s deťmi alebo so svojimi psami, najradšej v lese. Má rád „Stroganov“ a neznáša zákerných ľudí. Je sympatický so zmyslom pre humor a veľkou charizmou. Skvelý spoločník, ale i dobrý kolega. Odborník na mnohé stavebné a remeselnícke práce, ktorý vždy rád pomôže.

Reč je o víťazovi tohtoročnej súťaže Tvár ŽSR Martinovi Kovalovi, výpravcovi z Hanisky pri Košiciach.

■ Ako dlho si železničiarom?

- Železničiarom som od roku 1993, keď som začínal ako signalista v Čani. Neskôr som bol výhybkárom v Haniske pri Košiciach a po výpravcovskom kurze som začal vypravovať vlaky v Moldave nad Bodvou, Veľkej Ide a vyše roka som opäť v Haniske pri Košiciach.-

■ Čo ťa pri výbere povolania najviac ovplyvnilo?

- Pri výbere strednej školy som síce nebol presvedčený, že chcem byť železničiarom, i keď vzor v modrej uniforme som mal doma. Otec bol rušňovodičom. Ja som absolventom stavebnej priemyslovky, ale život to zariadil tak, že predsa len som železničiarom i ja. Ale keďže práca výpravcu je veľmi zaujímavá a baví ma, neľutujem túto voľbu.

■ Kto ťa prihlásil do súťaže?

Nahovorila ma redaktorka Ž semaforu, ktorá bola na našej stanici kvôli iné-

Peter a Martin tvoria výpravcovskú dvojicu takmer pravidelne.

Vizitka

Martin Koval sa narodil 2. decembra 1973 v Košiciach. Spolu so svojou rodinou býva v Čani, neďaleko Košíc. Už sedemnásť rok si oblieka uniformu železničiara.

V korčuliach najazdil tisíce kilometrov na ľade. Miluje zvieratá a prírodu.

Čo obľubuje?

Kniha: Predpis ŽSR Ž1 Pravidlá železničnej prevádzky :)

Film: Večne mladí!

Jedlo: Stroganov a hranolky

Nápoj: Ovocné džúsy alebo dobrý čaj

mu článku. Odfotila ma pri vypravovaní vlaku a odpovede na otázky som jej naidiktoval telefonicky o niekoľko dní neskôr. I keď som trochu váhal, presvedčilo ma nakoniec staré - dobré, že odvážnemu šťastie praje. A keďže mám rád nové veci, dal som sa na to, bola to pre mňa aj akási výzva. Dnes som veľmi rád, že som sa takto rozhodol, pretože nielen moja výhra, ale najmä víkendový pobyt v Strečne bol pre mňa prínosom. Spoznal som veľa skvelých ľudí, medzi ktorými som našiel výborných priateľov.

■ Akú vlastnosť máš na ľuďoch najradšej?

Úprimnosť, dobrosrdečnosť a zodpovednosť. Neznášam zákernosť a nadradenosť. Rád komunikujem. Možno občas veľa rozprávam, ale rád aj počúvam. Vážim si ľudí a mám rád opodstatnenú kritiku, pretože tá ma posúva dopredu.

■ Vieme, že sa od piatich rokov venuješ ľadovému hokeju, máš aj ďalšie koničky?

Milujem hokej a naozaj je to moje najväčšie hobby. V lete si zajazdím aj na kolieskových korčuliach, ale rád si zahrám aj futbal. Dlhé roky som sa ve-

Martin Koval v tohtoročnej súťaži Tvár ŽSR 2009 v mužskej kategórii zvíťazil.

noval chovu exotického vtáctva. Mám rád zvieratá, a tak mnohé nechýbajú ani u nás doma.

Ďakujem za rozhovor.

Dana SCHWARTZOVÁ

Foto: Adolf ZIKA a autorka

Po súťaži Martinovi gratulovali kolegovia v práci, dispečeri, ale i ďalší železničiar. Najbližší kolegovia, s ktorými sme ho zastihli na pracovisku - zľava Peter Kerul, výpravca, a Ľubomír Nezník, návestný majster (v strede), sa z Martinovho úspechu úprimne potešili. Šerpa víťaza zdobí dopravnú kanceláriu v Haniske pri Košiciach.

ÚIVP radí Prejdenie návěsti STOJ

Komentár k článku 59 predpisu ŽSR D17 Nehody a mimoriadne udalosti a k článku 352, 594 – 596 predpisu ŽSR Ž1 Pravidiel železničnej prevádzky

Tému nehodových udalostí, ktoré sa niekedy vyskytnú aj v železničnej prevádzke, sme na stránkach tohto železničarskeho mesačníka už niekoľkokrát rozoberali a popisovali. V niekoľkých článkoch sme sa vám snažili vysvetliť určité situácie, ktorých nesprávne riešenie a nesprávne postupy zo strany prevádzkových zamestnancov môžu mať negatívny vplyv na plynulosť, ale najmä na bezpečnosť železničnej prevádzky.

obr. 3

Pn 53101 ZSCS pp
Krivá - Plesšivec - Kapušany pri Prešove
HDV r.773 Krivá - Vyh. Urbanka. Normatív hmotnosti: pozri tab.6
Bridiace percentá platia pre vlaky nákladnej dopravy 151-500 m

	1	2	3	5	6	7	8
Krivá	0					21 20	80/48
Rovňany	0	13	21 33	4	37	70	
Starobaka	0	23	22 00	3	22 03	75	

Problematika nehôd a mimoriadnych udalostí bola riešená aj v minulosti pred platnosťou súčasného predpisu D17, iba niektoré situácie boli posudzované odlišným spôsobom ako teraz.

Čo sa považuje za nehodovú udalosť C8 - Prejdenie návěsti „Stoj“ je uvedené v čl. 59 už spomenutého predpisu D17 Nehody a mimoriadne udalosti, kde sa okrem iného dočítame: „Za prejdenie návěsti „Stoj“ sa považuje nezastavenie čelom vlaku pred touto návěšťou, prípadne pokračovanie v jazde vlaku po predchádzajúcom zastavení pred návěšťou „Stoj“ hlavného návěstidla, bez zmeny návěstného znaku. Nezastavenie vlaku pred taxatívnym návěstidlom, nezastavenie vlaku na mieste, ktoré určil ...“

V duchu a intenciách definície vlaku v zmysle predpisu D17 si teraz skúsme popísať jednu dopravnú situáciu a následne rozhodnúť, či jej riešenie a výsledok bude považovaný za nehodovú udalosť alebo nie.

Do železničnej stanice Rovňany (jej názov je vymyslený) vchádza pravidelne zastavujúci vlak. Výpravca potrebuje urýchlene riešiť dopravnú situáciu spôsobom uvedeným v predpise ŽSR Ž1 Pravidiel železničnej prevádzky v článkoch 594 až 596 formou posunu za námedzník - obr. 1. Pri samotnej realizácii tohto mimoriadneho posunu dôjde k situácii, že z miesta dávania návěsti „Posun

za námedzník“ nie je pre zrútenú viditeľnosť (oblúk) vidieť na návěšť odchodového návěstidla, ktorá sa v dôsledku výpadku napätia zmenila z návěsti „Posun dovolený“ na návěšť „Stoj“, a vodič s vchádzajúcim vlakom popri tomto návěstidle aj prejde - obr. 2.

Otázka: je výsledok uvedeného postupu pri vykonávaní tohto mimoriadneho posunu považovaný za vznik NU C8 - Prejdenie návěsti „Stoj“ alebo nie je?

obr. 2

Pn 53101 ZSCS pp
Krivá - Plesšivec - Kapušany pri Prešove
HDV r.773 Krivá - Vyh. Urbanka. Normatív hmotnosti: pozri tab.6
Bridiace percentá platia pre vlaky nákladnej dopravy 151-500 m

	1	2	3	5	6	7	8
Krivá	0					21 20	80/48
Rovňany	0	13	21 33	4	37	70	
Starobaka	0	23	22 00	3	22 03	75	

Otázka zložitá - odpoveď jednoduchá.

V článku 352 predpisu ŽSR Ž1 Pravidiel železničnej prevádzky sa uvádza, že na návěšť „Posun za námedzník“ vchádzajúci vlak jazdu končí na mieste, ktoré ukončuje vlakovú cestu, a ako posunujúci diel pokračuje v ďalšej jazde bez zastavenia za toto miesto. Z uvedeného vyplýva, že dráhové vozidlá, ktoré sú v pohybe, sa v našom prípade po odchodové návěstidlo posunujú za vlak a od tohto návěstidla za posunujúci diel.

V článku 59 predpisu D17, ktorý bol citovaný

v úvode tohto príspevku a ktorý popisuje nehodovú udalosť C8 - Prejdenie návěsti „Stoj“, sa pri pozornom čítaní stretávame len s pojmom vlak (nezastavenie vlaku pred touto návěšťou, pokračovanie v jazde vlaku atď). Preto sa na základe uvedených skutočností daná situácia nemôže považovať za nehodovú udalosť C8, pretože popri návěstidle, ktoré v uvedenom prípade návěstilo návěšť „Stoj“, neprešiel vlak, ale posunujúci diel, na ktorý sa text článku 59 predpisu ŽSR nevzťahuje.

Podobná situácia by mohla nastať aj v tom prípade, pokiaľ by vlak prešiel úroveň taxatívneho návěstidla (prvého námedzníka) bez toho, aby bol tento pohyb organizovaný ručnými návěšťami aktuálnymi pre posun zamestnancom, ktorý stojí pri koľaji, po ktorej sa predmetné dráhové vozidlá pohybujú - obr. 3.

Iná situácia by nastala vtedy, ak by vchádzajúci vlak neobdržal návěšť „Posun za námedzník“ a aj napriek tomu by pokračoval v ďalšej jazde za miesto ukončenia vlakovkej cesty, či už popri návěsti „Stoj“, alebo „Posun dovolený“ (resp. „Priblížiť“). Toto by sa už považovalo za nehodovú udalosť C8 Prejdenie návěsti „Stoj“ (obr. 4).

Bc. Emil CHLEBNÍČAN

obr. 4

Pn 53101 ZSCS pp
Krivá - Plesšivec - Kapušany pri Prešove
HDV r.773 Krivá - Vyh. Urbanka. Normatív hmotnosti: pozri tab.6
Bridiace percentá platia pre vlaky nákladnej dopravy 151-500 m

	1	2	3	5	6	7	8
Krivá	0					21 20	80/48
Rovňany	0	13	21 33	4	37	70	
Starobaka	0	23	22 00	3	22 03	75	

Rybár kupuje pred Vianocami živého kapra: -Prosím vás, hodte mi ho cez ten stôl, - hovorí predavačovi. -A to už prečo? - ... (dokončenie v tajničke).				Pomoc: Maat, oolit, taro	útočisko	olejnatá plodina	Olympijské hry (skr.)	prepadol	Pomoc: anilon, kolonel, Tot	hodnosť, nadpis	švédske mužské meno	čistiaci prostriedok	2. časť tajničky	japonský denník		
				egyptský boh Slnka					dlaba							
				zahradia prúd												
				MOL Sýrie			jedlo, obživa									
			akosť múky				švédsky vynálezca									
Jozef Vysočani	posvätný zákaz	1. časť tajničky	dánska poč. miera			čajka (zool.)						citoslovce povzdychu				
			iné meno boha Réa			odroda diopsidu						vodca Argonautov				
tropická hľuza					klesol					hora na Kréte						
					plemeno koní					symbol krutosti						
beduínsky plášť				von (zriedka)					egyp. boh, spravodliv.							
				český hokejista					rúbál, štiepal							
EČV okr. Bytča			kričal, požíval					ruské muž. meno								
			druhý roj (včel.)					ponáral								
ušetрил								výbušnina					ročné obdobie			
								dymil								
Pomoc: adinola, Edera, Larisa	zrnitá váp. hornina						sedembo- dové písmo									
	vojenský pozdrav						slov. film. režisér									
ihličnatý strom						zlý duch (zastar.)						selén (zn.)				
						privádzajú na svet						čínska hmot. jedn.				
chorobná zúrivosť					slovne pomáhal					staroegyp. boh písma						
					trnka (nár.)					sníval						
živočišny tuk				roztápal						zjednotiteľ Slovanov						
				oproti						rokovanie						
slovenská rieka			dolu					zimná prikrývka								
			prúd vzdychu					člen star. národa					prišila			
učeň (zastar.)								druh umel. vlákna								
								metropola ČR								
Pomoc: Ida, salit, Tati	mladá lipa						čistil od buriny					citoslovce smiechu				
	pohonná zmes						zn. abtesly					meno Vergília				
taliánsky televízny seriál						meno Chačatur.					škodlivý hľadavec					
						kriídlo (odb.)					britská hmot. jedn.					
ukazovacie zámeno					oheň u Peržanov					francúzsky komik						
					starorím. peniaz					rímskych 6						
obtočil, ovinul							rozprával									
ruské ženské meno								rohovco- vitá hornina								

Železničné povolania sú stále príťažlivé

Pod záštitou Ministerstva školstva SR a Košického samosprávneho kraja sa v Košiciach konala výstava PRO EDUCO – fórum vzdelávania, kariéry a inovácii. Určená bola pre študentov, pretože sa na nej prezentovali nielen stredné odborné a priemyselné školy či gymnáziá, ale aj vysoké školy. Železničné profesie však predstavovala len jediná – Stredná priemyselná škola dopravná z Košíc, napriek tomu bol o ne záujem. Darmo, železničné povolania, najmä pozícia rušňovodiča, sú stále príťažlivé a je len na vedeniach železničných spoločností, ako tento mladý potenciál dokážu využiť.

Zastavte sa!

Železnice SR sa tento rok stali partnerom Nadácie pre deti Slovenska a tak aspoň malou troškou priložili ruku k dielu. Kampaň 11. ročníka Hodiny deťom odštartovala v utorok 24. novembra tlačovou konferenciou v priestoroch prezidentského salónika v železničnej stanici Bratislava hlavná stanica. Súčasťou bol aj krst Rýchlika R 604 Hodina deťom, ktorý bude spájať celé Sloven-

sko na železničnej trati od Bratislavy po Čiernu nad Tisou.

Hodina deťom je celoročná verejná finančná zbierka, prostredníctvom ktorej Nadácia podporuje projekty zamerané na skvalitňovanie života detí a mládeže. Od svojho vzniku v roku 1998 Hodina deťom rozdelila cez svoj Grantový program 3 583 529 € (107 957 399 Sk).

Zbierka začína 17. decembra, keď v uliciach miest a obcí môžete vidieť viac ako 2 000 dobrovoľníkov – okoloďúci za príspevok do pokladničky dostanú odznaky s maskotom Hugom. Zbierka potrvá do konca marca a na Hugove meniny, 1. apríla 2010, sa verejnosť definitívne dozvie, koľko peňazí sa podarilo vyzbierať.

Zastavte sa aj vy a pomôžte Hugovi vyzbierať peniaze pre deti, ktoré to potrebujú.

Zuzana CHALUPOVÁ, foto: autorka

Železničný semafor

Mesačník pre zamestnancov Železníc SR. Vydáva Generálne riaditeľstvo Železníc SR • Šéfredaktorka: Dana SCHWARTZOVÁ (žel. tel. 910/3203, e-mail: schwartzova.dana@zsr.sk) • Adresa redakcie: Košice, 040 01, Štefánikova 60, fax: 055/2293205, email: zsemafor@zsr.sk, http://www.zsr.sk// • Redaktori: aktuálne správy, spoločenské oznamy a inzertná služba: Vladimír SALZER (žel. tel. 910/3204, e-mail: salzer.vladimir@zsr.sk), Ing. Martin BALKOVSKÝ (žel. tel. 910/3202, e-mail: balkovsky.martin@zsr.sk), Bc. Ivana KAPRALIKOVÁ, redakcia Banská Bystrica, ul. 29. mája 35 (žel. tel. 939/6491, e-mail: kapralikova.ivana@zsr.sk) • Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia. • Grafická úprava: Roland Torsten Advertising s.r.o., Bratislava, Tlač: Slovenská Grafia a.s., Bratislava • Index č. 49 931, registr. č. BMP-15

Tí, ktorí sa odrazili od dna....

Pri príležitosti historického momentu vydania 100-ého čísla časopisu NOTABENE a zároveň jeho ôsmych narodenín sa na bratislavskej hlavnej železničnej stanici uskutočnila v novembri vernisáž k originálnej výstave fotografií pripravenej profesionálnou fotografkou Petrou Lajdovou.

Na 12-tich fotografiách autorka predstavila bezdomovcov – predajcov časopisu NOTABENE – tých, ktorí sa odrazili od dna. Moment odrazu od dna fotografia symbolicky zachytáva ako výskok. Cieľom výstavy bolo ukázať ľuďom inak, ako ich bežne poznáme alebo ako ich prezentujú v médiách. Stále tu koluje množstvo predsudkov, ktoré často bránia ľuďom bez domova zaradiť sa späť do života. Predsudky typu: všetci sú alkoholicy, spôsobili si to sami, alebo dokonca presvedčenie, že „bezdomovec“ je životný štýl, stoja v ceste ich integrácii. Najlepším liekom na predsudky je osobná skúsenosť či dokonca vzťah. Vďaka predaju NOTABENE sa z masy bezdomovcov stávajú konkrétni Anton či Vlasta, ktorých stretávate na vašej ulici predávajú časopis a ktorí vám postrážia psa pred obchodom alebo spríjemnia deň milým rozhovorom. „Bezdomovec“ získava tvár.

Zuzana CHALUPOVÁ, foto: autorka

Potrebujeme:

35 dkg hladká múka špecial, 1 celá Hera, 7 dkg práškový cukor, 7 dkg mleté orechy, 1 žltok, 1 vanilkový cukor

Postup:

Zo surovín spracujeme cesto, dáme do mikroténového vrečka do chladničky. Cesto vyberieme, rozrežeme na polovicu, druhú dáme späť do chladničky. Rozvaľkáme, povykrajujeme a ukladáme na vymastený plech. Pečieme vo vyhriatej trúbe na strednom ohni. Pozor, aby nezhoreli! Po vybratí z trúby jemne špachtličkou oddelíme od plechu a ešte teplé obalujeme v zmesi práškového a vanilkového cukru.

Príjemné sviatky prajem všetkým železničiarom a najmä tým, ktorí počas sviatkov budú slúžiť.

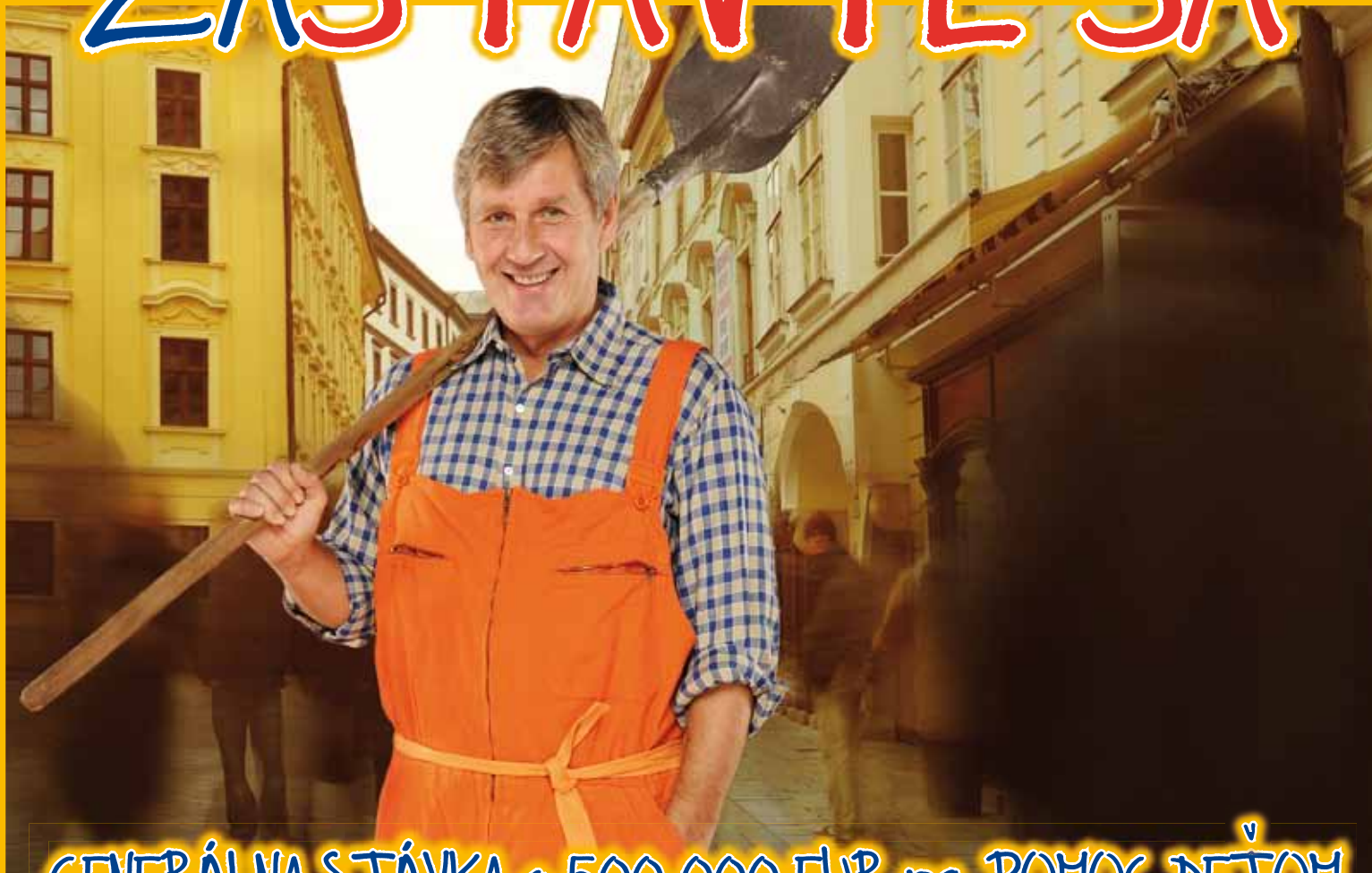

Monika Suchardová
a jej dcéra Miška
vítazka súťaže Tvár ŽSR 2009

Vanilkové rožky
recept

Chutia výborne! Pekné sviatky!

ZASTAVTE SA

GENERÁLNA STÁVKA o 500 000 EUR na POMOC DEŤOM

hodina deťom

STAVTE sa, že aj vaše 2 eurá pomôžu

- pošlite **SMS** na číslo **800** (Orange Slovensko a T-Mobile Slovensko)
- zatelefonujte na **18 222** (T-Com)

Pomôcť môžete aj dobrovoľným príspevkom do pokladničky **17. decembra**
O ďalších formách prispievania sa dozviete na www.hodinadetom.sk

ĎAKUJEME

Verejná zbierka Hodina deťom je povolená MV SR pod č. SVS-233004-2009/03613.
Realizácia v spolupráci s OZ Hodina deťom.

Generálny partner

 PLAUT

Hlavní partneri: BKIS, HLAVA98, Slovenské elektrárne, a.s., ING, Orange Slovensko, a.s., OREO s.r.o., T-Com, T-Mobile Slovensko, a.s., Pointers, Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Trnavský samosprávny kraj

Mediálni partneri: Azet, STV, Televízia Markíza, Televízia JOJ, Slovenský rozhlas, Pravda, Eurotelevízia, TASR, akzent media, Radionet, Pokec, Jemné melódie, TA3, musiq1, OK! Magazine, Slovenka, TREND

FOTO mesiaca Čerrrrtovsky dobrée...

Do čerta! Veď vám
vravím, že chcem
lístok do pekla.

Čert vie, prečo, keď vystrčím
rožky, tak majú detičky strach.

Ak to zvládne dispečer,
tak v tom by bol čert, ke-
by som to nezvládol aj ja!

No nech to čert vezme!
„Magdu“ plnú dobrých
detí proste neutiahnem.

Len málokto si
môže povedať, že
dôverne pozná
Mikuláša a jeho
spoločníkov
čerta a anjela.
Patrí k nim aj Ing.
Ľubomír Kapusta,
námestník
riaditeľa ÚŽI zo
Žiliny, ktorý si
s nimi nielenže
tyká, ale ich
aj rozváža pri
ich cestách,
pri ktorých
buď obdarujú
darčekom, alebo
im dohovoria čert...
Foto: ZK